

ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ข้าวไร่พันธุ์พื้นเมือง
พื้นที่อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

Geographic Information System for conservation of local upland rice
Huai Thalaeng District, Nakhon Ratchasima Province

วันวิสาข์ คำทวิ, เอนก ศรีสุวรรณ และ วาสนา ภาณุรักษ์¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ข้าวไร่พันธุ์พื้นเมืองและวิเคราะห์พื้นที่เหมาะสมในการปลูกข้าวไร่พันธุ์พื้นเมือง ในพื้นที่อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ด้วยวิธีการสำรวจภาคสนาม และเกณฑ์การประเมินที่ดินขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ และกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วยปัจจัย 12 ปัจจัย ได้แก่ ความลึกของดิน การระบายน้ำของดิน ความเค็มของดิน ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม ความเป็นกรด-ด่าง ความสามารถในการดูดซับธาตุอาหารของดิน ความอึดด้วยค่าต่าง เนื้อดิน ความลาดชัน และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี โดยกำหนดพื้นที่ความเหมาะสม แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ พื้นที่เหมาะสมมาก พื้นที่เหมาะสมปานกลาง พื้นที่เหมาะสมน้อย และพื้นที่ไม่เหมาะสม ซึ่งผลการศึกษานำไปจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการอนุรักษ์ข้าวไร่พันธุ์พื้นเมือง ในพื้นที่อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมาต่อไป

คำสำคัญ: ข้าวไร่, ข้าวพันธุ์พื้นเมือง, ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

¹โปรแกรมวิชาภูมิสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา Geoinformatics Program, Faculty of Science and Technology, Nakhon Ratchasima Rajabhat University